

**BELEIDSPLAN TWEETALIG
MAVO
2023-2027**

OPGESTELD DOOR TTO-TEAM/DE SCHOOLLEIDING JANUARI 2023

Inhoud

1. Doel beleidsplan	3
2. Onderwijs, didactiek en internationalisering	6
2.1 EEN UITSTEKENDE BEHEERSING VAN DE ENGELSE TAAL	6
2.2 BETROKKENHEID ALS BURGER BEVORDEREN IN EEN MULTICULTURELE SAMENLEVING	10
3. Opbrengsten en resultaten	14
4. Aannamebeleid	16
5. Werving	18
6. Organisatie	19
7. Scholing, professionalisering en kwaliteitszorg	21
8. Budget en facilitering	23
9. Verklarende woordenlijst	24

1. Doel beleidsplan

Het Schoter is een school met 1383 leerlingen en heeft een openbaar karakter. Het is een school waar ieder kind ongeacht godsdienst, levensbeschouwing en of sociaal-culturele achtergrond welkom is. Het Schoter biedt sinds 2004-2005 tweetalig onderwijs aan binnen haar vwo-afdeling en heeft de status van junior college. Sinds het schooljaar 2017-2018 kunnen ook havoleerlingen tweetalig onderwijs volgen en sinds schooljaar 2018-2019 kunnen ook mavoleerlingen kiezen voor dit type onderwijs. In het schooljaar 2021-2022 krijgen 259 leerlingen tweetalig onderwijs op mavo, havo of vwo-niveau.

Dit beleidsplan heeft tot doel om onze ambities ten aanzien van tweetalig onderwijs op de mavo van Het Schoter te verwezenlijken en structureel te werken aan het continue verbeteren van het tweetalige onderwijs.

De aanleiding voor het schrijven van een beleidsplan is dat het bestaande beleidsplan (uit 2017-2021) aan vervanging toe is, het tijd is om de balans op te maken van de ontwikkeling van onze tweetalige afdelingen en we vervolgens onze ambities voor de komende 4 jaar uiteen willen zetten en vast willen leggen. Omdat de eisen en in invulling van het tweetalig mavo onderwijs anders zijn dan binnen de havo/vwo afdeling is gekozen voor een apart beleidsplan.

Visie op tweetalig onderwijs.

Op het Schoter heeft het tto in de afgelopen jaren een rol van groeiende betekenis gekregen. We vinden het belangrijk om leerlingen de mogelijkheid te bieden tweetalig onderwijs te volgen, omdat we menen dat we leerlingen goed moeten voorbereiden op een toekomst in een wereld die steeds internationaler wordt en die vraagt om andere kennis, vaardigheden en attitude. Daarnaast vinden we dat we leerlingen goed moeten voorbereiden op een toekomst als betrokken burger in een multiculturele samenleving; een samenleving waarin begrip hebben voor anderen en andermans standpunten voorwaarden zijn voor het functioneren van die samenleving, in die samenleving en ten behoeve van die samenleving. Ten slotte menen we dat we leerlingen moeten voorbereiden op een maatschappij die steeds complexer wordt; een maatschappij die vraagt om burgers die creatieve oplossingen weten te bedenken voor universele problemen, die zich kunnen redden in een internationaal en multicultureel gezelschap en die zich betrokken tonen bij hun omgeving.

Om al die redenen geven we op het Schoter tweetalig onderwijs en aangezien we vinden dat dit voor alle leerlingen belangrijk is, bieden we inmiddels tto onderwijs aan op alle niveaus.

Evaluatie speerpunten beleidsplan 2017-2021

- Monitoren en evalueren van de instroom en doorstroom binnen de tto mavo afdeling.
De instroom in de mavo valt tegen. In schooljaar 2022-2023 zijn er 13 leerlingen gestart waar we gehoopt hadden op een volle klas. Daar waar de havo/vwo afdeling concurrentie ervaart van een nabijgelegen tto school geldt dit voor de mavo niet. Er zijn verschillende middelen ingezet binnen de werving om meer leerlingen aan te trekken. Dit heeft tot nu toe nog niet het gewenste resultaat opgeleverd.
- Het vastleggen van een Engels leerlijn voor de mavo leerlingen binnen het TTO.
De afgelopen jaren is gaandeweg een leerlijn Engels voor de mavo leerlingen uitgezet. Er is voor gekozen de leerlingen eindexamen Engels te laten doen in de derde klas en in de vierde klas het FCE aan te bieden om zo een opbouwende lijn te realiseren. Om van 4th naar 4th over te stappen moet een leerling minimaal B1 niveau kunnen aantonen, door het behalen van het FCE voldoen zij hier automatisch aan.
- Het door ontwikkelen van een volwaardige tweetalige mavo.
In schooljaar 2022-2023 doet de tweede groep 4mavo leerlingen die tto onderwijs hebben gevolgd eindexamen. Er staat een volwaardig programma dat aan alle eisen voldoet en leerlingen een goede basis geeft voor een vervolgopleiding op het MBO of de havo. De proefvisitatie die in 2021 heeft plaatsgevonden was hier dan ook erg positief over. Zij gaven echter wel aan dat de mavo meer een “eigen gezicht” mag hebben binnen de school. Dit wordt in aanloop naar de visitatie in schooljaar 2022-2023 een aandachtspunt.
- De noodzaak tot professionalisering van het team kwam tijdens de vorige visitatie van het havo/vwo naar voren. Dit valt natuurlijk door te trekken naar de mavo aangezien het hier hetzelfde docententeam betreft. Er is een uitgebreid nascholingsprogramma opgezet en uitgevoerd met betrekking tot de taalvaardigheid en CLIL-competenties van onze tto-docenten. Het scholen en nascholen van onze docenten is verankerd in onze werkwijze. Ook de teamstructuur is aangepast aan de groei van de afdeling. Uit de visitatie van de havo vwo afdeling is gebleken dat de tto

docenten een ver gevorderd niveau van CLIL hebben waardoor de aandacht nu verlegd wordt naar het verder ontwikkelen van de taalvaardigheid van docenten.

- Vierjaarlijks verschijnt er een beleidsplan tto waarin de belangrijkste ambities ten aanzien van het tto onder woorden worden gebracht en vertaald naar actiepunten. Die actiepunten komen terug in jaarplannen die in samenspraak met het team worden opgesteld op basis van de zelfevaluatie. Ouders en leerlingen worden bij het tto betrokken door middel van klankbordgroepen.
- Het opzetten en borgen van internationale samenwerkingsprojecten in onderbouw en bovenbouw. Inmiddels bieden we voldoende internationale samenwerkingsprojecten aan en brengen we lijn aan in alles wat we aanbieden door de activiteiten te ijkken aan onze visie op wereldburgerschap. Een volgende stap is om het reizenprogramma conform deze visie aan te passen.

Onze ambities

1. Verkrijgen van de tto mavo accreditatie van Nuffic in schooljaar 2022-2023 en;
2. De TTO mavo afdeling een eigen gezicht geven door o.a. activiteiten te kiezen die specifiek toegespitst zijn op onze tto mavo leerlingen en hier ook meer zichtbaarheid te creëren en;
3. Verbetering van de taalvaardigheid van de docenten door consequent te werken met taaldoelen en taalsteun en daarmee de kwaliteit van de tto-lessen en activiteiten te vergroten en;
4. Het opzetten van een buddy systeem waarbij tto docenten gekoppeld zijn aan een Engels docent en;
5. Voldoende leerlingen aantrekken voor de tto mavo afdeling en ervoor zorgen dat de doorstroom en examenresultaten op orde zijn dan wel blijven en;
6. Realiseren dat het portfolio voor European and International Orientation (EIO) door alle docenten op eenzelfde manier gebruikt wordt en;
7. Het uitbreiden en aanpassen van de internationale projecten zodat de activiteiten die we doen goed aansluiten bij onze visie op wereldburgerschap.
8. De nieuwe visie op wereldburgerschap en de daarbij gestelde doelen voor leerlingen verankeren in het onderwijsprogramma en;
9. Het opzetten en evalueren van een doorstroom programma Engels van 4tm naar 4th.

2. Onderwijs, didactiek en internationalisering

Bij de vormgeving van het onderwijs in de tweetalige mavo afdeling beschouwen we onze visie als leidend.

We beogen dat leerlingen die op het Schoter een tweetalige opleiding hebben afgerond:

- Een voorsprong hebben bij (internationale) vervolgoopleidingen en op de (internationale) arbeidsmarkt, onder andere door een uitstekende beheersing van de Engelse taal;
- Open staan voor mensen uit andere culturen, zich geïnteresseerd tonen in de wereld om hen heen en het gewoon zijn om kwesties altijd vanuit meerdere perspectieven te benaderen;
- Zelfstandig optreden en gewend zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen en het eigen leerproces;
- Een lerende en onderzoekende houding hebben, nieuwsgierig zijn en ernaar streven het beste uit zichzelf en anderen te halen;
- Zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen hebben ontwikkeld.

Om dat te bereiken hebben we twee speerpunten:

1. Een uitstekende beheersing van de Engelse taal.
2. Betrokkenheid als burger bevorderen in een multiculturele samenleving

2.1 EEN UITSTEKENDE BEHEERSING VAN DE ENGELSE TAAL

Een uitstekende beheersing van de Engelse taal, vraagt om een centrale plek van de taal in het curriculum. In het taalbeleid beschrijven we hoe we dat realiseren.

Taalbeleid Engels.

Doeltaal – voertaal

Tijdens alle tto-lessen wordt Engels als voertaal gebruikt. Bij elke les formuleren we taaldoelen en zetten we scaffolding in om leerlingen te ondersteunen bij het verwerven en gebruiken van nieuwe taal.

De immersion periode

Gedurende de eerste zes weken van het brugklasjaar zetten we doeltaal – voertaal nog niet 100% in om zo de transitie van de basisschool naar het tto zo veilig mogelijk te laten verlopen. Leerlingen leggen, op de kernvakken en het vak Frans na, ook nog geen toetsen af, maar werken met feedback en reflectie aan gestelde doelen .

Personal Idiom File (PIF) en Journal

Ter ondersteuning van de taalverwerving werken we met een PIF die verwerkt is in een journal. Hierin kunnen leerlingen woorden opnemen die zij zelf lastig vinden maar ook opdrachten maken die tijdens de immersion periode worden gegeven. Op dit moment wordt vooral in de brugklas actief met het PIF/journal gewerkt, maar wij willen deze ook actiever in gaan zetten in de 2e klas zodat ook daar het bewustzijn over de eigen taalverwerving groeit en ook in de bovenbouw als leerlingen weer grotendeels over moeten stappen op de Nederlandse taal.

Buitenschoolse activiteiten, projecten en EIO

Behalve tijdens de lessen, gebruiken we ook tijdens buitenschoolse activiteiten zoals reizen, werkweken en veldwerk Engels als voertaal. Bij vakoverstijgende projecten en EIO-opdrachten worden, net als tijdens de normale lessen, aparte taaldoelen gesteld.

Bilingual attitude (BA)

Om leerlingen inzicht te geven in de mate waarin zij de Engelse taal als voertaal gebruiken, beoordelen we leerlingen elke rapportperiode op hun BA. Dit gebeurt op een aantal niveaus, namelijk interactie met de docent en interactie met klasgenoten zowel binnen als buiten de les. De BA wordt door de mentor besproken en is onderdeel van de bevordering van alle leerlingen binnen de tweetalige afdeling. (Zie bijlage rubric Bilingual Attitude)

Communicatie binnen het team

Alle communicatie binnen het tweetalige team geschiedt in principe in de Engelse taal. Tijdens teamvergaderingen, scholingsbijeenkomsten en ook meer informele bijeenkomsten gebruiken de docenten onder elkaar Engels als voertaal. Ook de schriftelijke communicatie verloopt in de Engelse taal.

Taalniveau docenten

Om een zo hoog mogelijk taalniveau voor leerlingen te kunnen bereiken vinden we het essentieel dat het taalniveau van docenten ook op orde is en dat ze dit blijven ontwikkelen. Elke docent die lesgeeft binnen de tto-afdeling heeft aan het eind van het eerste jaar dat hij of zij op het Schoter lesgeeft, aantoonbaar minimaal het C1-niveau voor de Engelse taal. Eén van onze eigen docenten geeft jaarlijks trainingen om docenten op het Cambridge Advanced

in English (CAE) examen voor te bereiden. Collega's die het Cambridge Proficiency in English (CPE) examen willen afleggen worden hier ook toe in staat gesteld.

Om de taalvaardigheid van docenten op niveau te houden bieden wij jaarlijks ook een maintenance course aan op het gebied van classroom English.

Elke docent binnen de tto-afdeling volgt CLIL-cursussen om didactisch voldoende onderlegd te zijn om in de tto-afdeling les te geven. Er zijn twee CLIL-coaches actief op Het Schoter. De introductiecursus wordt door de CLIL-coaches gegeven. Naast de starterstraining gaan zij op lesbezoek en voeren coaching gesprekken en ondersteunen ze docenten bij het formuleren van taaldoelen en het ontwikkelen van (les)activiteiten. De coaches gaan een nieuw CLIL-observatieformulier ontwerpen en inzetten ter ondersteuning van de begeleidingsgesprekken. Een speerpunt tijdens de begeleiding is op dit moment het helder formuleren van taaldoelen tijdens de les en in projecten. De trainingen voor gevorderden worden extern gegeven en richten zich meer op de ontwikkelingsbehoefte van de individuele docenten.

Het leren van en met elkaar, zullen we tijdens tto-studiemiddagen onder de aandacht blijven brengen door de uitwisseling van good practices.

Authentiek materiaal en het Europees Referentie Kader (ERK)

Een aandachtspunt voor veel docenten is het goed kunnen toetsen of hun lesmateriaal op het juiste niveau is voor hun leerlingen. Hiervoor willen we het ERK actiever inzetten. Tijdens tto-werkmiddagen zullen we hier aandacht aan besteden en zullen de CLIL-coaches docenten ondersteunen bij het toetsen en waar nodig aanpassen van het materiaal aan het ERK. Daar waar het bestaande materiaal niet op het juiste niveau is en aangepast moet worden zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van authentiek materiaal.

Examens, certificaten en diploma's

Leerlingen sluiten het vak Engels in 3 mavo af op A2-niveau en een enkel B1 niveau. De leerlingen uit 3 t-mavo volgen het PTA Engels dat gelijk is aan het PTA voor reguliere 4 mavo leerlingen. Voor het aantonen van het niveau voor luisteren, spreken en schrijven gebruiken we schooexamens die ook gebruikt worden om de vereiste kerndoelen voor Engels af te dekken. Voor leesvaardigheid wordt het CSE Engels gebruikt. De leerlingen uit 3 t-mavo sluiten Engels dus af door middel van deelname aan het CSE Engels, een jaar eerder dan vereist.

De vakken die een Centraal Schriftelijk Eindexamen kennen, geven we - met uitzondering van het vak Engels - vanaf de derde klas weer in de Nederlandse taal. De vakken met alleen een schoolexamen blijven we in de Engelse taal aanbieden. Dat geldt voor: Art & Culture (culturele en kunstzinnige vorming), Social Science (maatschappijleer), EIO in klas 3 en Physical Education (Lichamelijke Opvoeding). Daarnaast krijgen leerlingen in de bovenbouw van het tto een extra LOB ondersteuning in de vorm van “Rock Your Life” waarbij (internationale) studenten van de Hogere Hotelschool the Hague gekoppeld worden aan onze leerlingen in een “mentor-mentee” setting. Ook hier is Engels de voertaal.

In 4 t-mavo worden leerlingen voorbereid op het Cambridge FCE exam, waar B2 aantoonbaar wordt gemaakt in lees-, schrijf-, spreek- en luistervaardigheid. De leerlingen ontvangen hiervoor een internationaal erkend certificaat.

Met deze diploma's/certificaten geven we leerlingen een voorsprong in het (internationale) vervolgonderwijs en op de (internationale) arbeidsmarkt en verzorgen we een goede aansluiting op 4 t-havo.

Actiepunten:

- Verbeteren van het niveau en taalvaardigheid van docenten. Dit speerpunt komt terug tijdens de teambijeenkomsten in 2023-2023 en in de CLIL-coaching. Ook moeten we kijken naar cursus mogelijkheden. Tijdens de teambijeenkomsten werken docenten aan het formuleren van taaldoelen bij projecten en tijdens lesbezoeken geven de CLIL-coaches feedback op de taaldoelen en taalsteun die docenten aanbieden.
- Organiseren van een CLIL-cursus voor gevorderden in het schooljaar 2022-2023. Deze scholing van Rosie Tanner is reeds gepland door M. Kamminga en van start gegaan.
- Aanvragen van subsidie voor een CLIL-scholing in Engeland. Dit kan pas nadat we succesvol de speciale status bij Erasmus+ hebben aangevraagd. De aanvraag hiervan is gedaan door Jean Pluis en toegekend.
- Ontwikkelen en implementeren van een lesobservatiemodel voor tto-lessen.
- Versterken gebruik Personal Idiom File vanaf klas 2. Dit zal één van de speerpunten worden voor het schooljaar 2022-2023.
- Aanpassen lessen en materiaal aan ERK-niveau. Dit zal één van de speerpunten worden voor het schooljaar 2022-2023.

2.2 BETROKKENHEID ALS BURGER BEVORDEREN IN EEN MULTICULTURELE SAMENLEVING

In schooljaar 2020-2021 zijn we gestart met het ontwikkelen van een visie op wereldburgerschap in samenwerking met GLOBI. Deze visie is de leidraad geweest voor het herijken van de leerlijnen internationalisering en wereldburgerschap binnen het tto. Op Het Schoter willen we alle leerlingen voorbereiden op wereldburgerschap. De manier waarop we daar in het tto aan werken sluit vanzelfsprekend aan bij die schoolbrede visie.

Onze visie op (wereld)burgerschap.

Het Schoter biedt alle leerlingen, in een vertrouwde en veilige omgeving, de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen en uit te dagen. Wij geven ze handvatten om zichzelf te positioneren in een steeds complexere, internationale wereld, waarin thema's als globalisering en wereldburgerschap centraal staan. We bevorderen actief (wereld)burgerschap en sociale cohesie. We leren leerlingen om open te staan voor anderen en voor andere perspectieven en om zich in die anderen te verplaatsen. Daarbij schenken we nadrukkelijk aandacht aan (zelf)reflectie en vinden we het belangrijk dat leerlingen participeren in de samenleving. Wij bieden leerlingen een brede blik op de wereld en stimuleren hen tot nadenken over die wereld aan de hand van bijvoorbeeld de volgende vragen: Hoe maken we goede keuzes, hoe kunnen we nadenken over wat er in de wereld gebeurt en hoe zorgen we voor onszelf, de ander en de wereld? Deze centrale vragen hebben betrekking op drie pijlers:

1. Oog voor jezelf
2. Oog voor de ander
3. Oog voor de wereld

Wij geloven dat wij met onze aanpak op een positieve wijze bijdragen aan de ontwikkeling van onze leerlingen als wereldburgers. Onze visie zal de komende schooljaren in samenspraak met leerlingen en docenten nader uitgewerkt worden in praktische handreikingen. Daarbij opereren wij steeds conform de eisen die de nieuwe wet Burgerschap stelt.

1. Oog voor jezelf.

Op Het Schoter leer je nadenken over welke waarden voor jou belangrijk zijn. Binnen ons onderwijs vinden we het belangrijk dat je persoonlijke keuzes kunt maken en werken we aan kritische denkvaardigheden. Je leert bijvoorbeeld niet alleen jouw eigen mening te vormen en te geven maar deze te onderbouwen met standpunten en betrouwbare bronnen. Je leert ook nadrukkelijk welke invloed je eigen perspectief heeft op de wijze waarop je naar de werkelijkheid kijkt.

2. Oog voor de ander.

Op Het Schoter is er ruimte voor verschil. Je luistert naar andermans mening en verplaatst je in de ander. We gaan respectvol en gelijkwaardig met elkaar om. Een discussie voer je op de inhoud maar niet op de persoon. Naast kennis over bijvoorbeeld politieke, culturele, religieuze, sociale en economische systemen en verschillen, besteden we aandacht aan vaardigheden om hier mee om te gaan en hierop te reflecteren.

3. Oog voor de wereld.

Op Het Schoter leren we over de wereld om ons heen en onze eigen rol daarin. Dat doen we door de wereld vanuit verschillende perspectieven te belichten en ons te verdiepen in andere culturen. Wij werken aan bewustwording van mondiale vraagstukken vanuit economisch, cultureel, politiek, sociaal en ethisch perspectief en bezinnen ons op mogelijke oplossingen van deze vraagstukken. We bieden in ons onderwijs ruimte om ook buiten de school te leren.

Leerlijn wereldburgerschap.

Binnen het tto hebben we, om te realiseren dat we leerlingen opleiden tot geïnteresseerde volwassenen die open staan voor (mensen uit) andere culturen, een internationale leerlijn Europese en Internationale Oriëntatie (EIO) tot en met klas 3. Ook is er in schooljaar 2021-2022 een start gemaakt met de implementatie van een schoolbrede leerlijn wereldburgerschap. Voor het traject met GLOBI zie bijlage: Begeleidingstraject Leerlijn Wereldburgerschap en Internationalisering. Activiteiten en opdrachten worden aan concrete doelen gekoppeld die zijn vastgelegd in een rubric wereldburgerschap, zie bijlage. Hiermee leren we leerlingen de kennis, vaardigheden en attitude aan waarmee ze na jaar 4 klaar zijn om de wereld in te gaan.

De onderbouw

Met de leerlijn EIO bieden we aan de hand van vier pijlers een samenhangend wereldburgerschaftsprogramma. Het doel van dit programma is niet alleen het ontwikkelen van internationale competenties, maar ook persoonsvorming. Via vakoverstijgende projecten, uitwisselingen met buitenlandse scholen en overige extra curriculaire activiteiten, zoals de Junior Speaking Contest, de Model United Nations en de inzet van Native speakers, leiden we leerlingen op tot wereldburgerschaft die kunnen bewegen in een mondiale gemeenschap.

In grote lijnen houdt dit in dat we;

- In alle onderbouwklassen tto een uur EIO per week aanbieden en;
- Dat we kritisch hebben gekeken naar de activiteiten en opdrachten die we aanbieden in het kader van wereldburgerschap en;
- Dat we binnen 4 overkoepelende thema's willen werken. Te weten:
 - Duurzaamheid
 - Werk en inkomen
 - Politiek en bestuur
 - Cultuur en;
- Dat we de inhoud van het tto-portfolio hebben herzien waardoor alle EIO-opdrachten binnen de nieuwe visie passen en;
- Dat we ons reis- en uitwisselingsprogramma opnieuw inrichten en;
- Dat we een rubric hebben ontworpen waarmee we leerlingen laten reflecteren op hun eigen ontwikkeling m.b.t. wereldburgerschap en persoonsontwikkeling. Zie bijlage: rubric wereldburgerschap.

Onderwijstijd

Met het aantal lessen dat we in het Engels lesgeven en de verdeling over de diverse clusters voldoen we ruim aan de eisen van de Standaard. Uitgangspunt bij het verzorgen van de lessen in het Engels is voor ons dat we in principe alles in het Engels aanbieden, tenzij er een goede reden is om dit niet te doen.

In de onderbouw van de mavo geven we gemiddeld 55% van de lessen in het Engels. In de bovenbouw is dat 20% .

Naast deze lessen is ook tijdens diverse activiteiten en reizen de Engelse taal de voertaal:

- Immersioncamp brugklas (3 dagen)
- Model United Nations klas 2
- Reisweek klas 3 (3/4 dagen)
- Junior Speaking Contest klas 3
- Phileas Fogg workshops en shows klas 2 & 3
- Online exchange programs EU-mind klas 2

Actiepunten:

- Pilot rond reflectie op wereldburgerschap uitzetten, evalueren en aanpassen. Tijdens de MOL-gesprekken in december 2022 reflecteren leerlingen uit de onderbouw van de tto-afdeling onder begeleiding van de mentor en in het bijzijn van ouders op hetgeen ze op het terrein van burgerschap en persoonsvorming geleerd hebben. Naar aanleiding van de ervaringen van mentoren en leerlingen tijdens deze pilot passen we de rubric aan en stippelen we een vervolgtraject uit. Dit traject wordt begeleid door M.Muller.
- Reizenprogramma herijken op basis van de visie op wereldburgerschap.
- Leerlijn wereldburgerschap afmaken en verder implementeren in het tto.

3. Opbrengsten en resultaten

Instroom

In de tmavo zijn er schooljaar 2022-2023 13 leerlingen begonnen. We streven ernaar om jaarlijks te starten met 4 of 5 tto-brugklassen waarvan minimaal 1 gevulde tmavo brugklas.

Zoals eerder benoemd valt de instroom in 1tm tegen. Er zijn een aantal redenen aan te wijzen die zouden kunnen bijdragen aan de lagere belangstelling voor tweetalig mavo;

Om te beginnen werpen we niet of nauwelijks een drempel op voor leerlingen om te starten met tweetalig onderwijs. We bieden tweetalig onderwijs aan op drie niveaus: vwo, havo en mavo en leerlingen met een mengadvies mogen in principe starten op het hoogste niveau. Dit houdt in dat leerlingen met een mengadvies m/h startten in 1tH. Leerlingen die 1th niet halen, hetzij op de algemene overgangsnorm of vanwege de aanvullende tto norm, stromen niet altijd door naar 2tm maar naar een reguliere 2h of 2m.

Tegelijkertijd hebben we de overgangsnormen voor de tweetalige afdeling aangescherpt om ervoor te zorgen dat de Engelse taalvaardigheid van tto-leerlingen echt goed op niveau is. Onderbouwleerlingen moeten het vak Engels met ten minste een 7.0 afsluiten en daarnaast een voldoende hebben voor Bilingual Attitude. Dit is niet voor alle leerlingen haalbaar.

Inmiddels zijn we gestart met het houden van intakes, zodat we kunnen volgen en analyseren in hoeverre we al voor aanvang van de brugklas kunnen zien welke leerlingen het moeilijk gaan krijgen. We analyseren ook jaarlijks de resultaten van leerlingen. Op dit moment kunnen we zeker niet concluderen dat leerlingen met een mengadvies het moeilijker hebben dan leerlingen met een enkelvoudig advies, maar we zullen de ontwikkeling van de resultaten langer moeten volgen om hier meer grip op te krijgen.

Daarnaast constateren we dat ouders soms meer motivatie hebben voor tto dan leerlingen. Leerlingen kunnen niet altijd goed overzien wat het betekent om dit type onderwijs met succes te doorlopen. We geven vanaf het schooljaar 2021-2022 in de voorlichting explicieter aan wat er van leerlingen verwacht wordt en hoe belangrijk het is dat de leerlingen gemotiveerd zijn. We organiseren ook speciale *be prepared for tto lessen* voor leerlingen uit groep 8, zodat ze een beter beeld hebben van wat tto inhoudt en van hen vraagt.

Doorstroom

	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
1tm	15	13	9	15	13
2tm		7	13	9	13
3tm			9	18	8
4tm				4	15

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat vooral de eerste lichting t-mavo leerlingen veel afstroom kende, in de jaren erna zien we dat de startende leerlingen vaker doorstromen. Een toename in aantallen valt te verklaren doordat de mavo klas afstroom uit de tweetalige havo opvangt. Hierdoor hebben tto leerlingen die op een te hoog niveau instromen wel de mogelijkheid om door te gaan met tto.

Uitstroom

De resultaten van de mavo-leerlingen zijn op orde.

Actiepunten

- Doorstroom monitoren, evalueren en zo nodig beleid rond instroom & doorstroom aanpassen. Het monitoren en analyseren van de instroom en doorstroomgegevens gebeurt jaarlijks.
- We willen meer leerlingen aantrekken én binnenboord houden. In schooljaar 22-23 is dit een actiepoint waarmee het kernteam actief aan de slag gaat.

• Aannamebeleid

Zoals eerder gezegd, werpen we niet of nauwelijks een drempel op voor leerlingen om te starten met tweetalig onderwijs. We bieden tweetalig onderwijs aan op drie niveaus: vwo, havo en mavo en leerlingen met een mengadvies mogen in principe starten op het hoogste niveau.

Het is een bewuste keuze om de toelatingseisen niet strenger te maken: we vinden dat tweetalig onderwijs voor iedereen binnen bereik moet liggen en willen zoveel mogelijk leerlingen de kans bieden om dit toekomstgerichte en internationaal georiënteerde onderwijs te kunnen volgen. Dat betekent wel dat we vooraf het belang van een goede motivatie sterk benadrukken, dat we met leerling, ouders en eventueel de basisschooldocent in gesprek gaan over de haalbaarheid van het beoogde niveau en bovendien dat we deze leerlingen van het begin af aan goed begeleiden bij de overstap, de voortgang monitoren en het beleid steeds evalueren en zo nodig bijstellen. Hieronder beschrijven we hoe we dat doen.

De voorbereiding

Niet alleen geven we in de voorlichting expliciet aan wat we van leerlingen verwachten als ze kiezen voor tto, we organiseren ook speciale *be prepared for tto lessen* voor leerlingen uit groep 8, zodat ze echt ervaren wat tto inhoudt en van hen vraagt. Zie bijlage: *Be prepared for tto*.

De intake

Als de leerlingen zich hebben ingeschreven voor tweetalig onderwijs nodigen we ze uit voor een introductiemiddag. Tijdens die middag maken ze kennis met de mentor en de klas en voeren ze een kort gesprek in de Engelse taal met één van de docenten uit de tweetalige afdeling. Zie bijlage: intakeformulier. Doel van dat gesprek is om in kaart te brengen op welk niveau luistervaardigheid en spreekvaardigheid de leerlingen binnenkomen, zodat we weten op welk niveau de leerlingen starten en we de ontwikkeling van leerlingen goed kunnen volgen.

Immersion

De eerste periode in de brugklas staat in het teken van wennen aan de tweetalige leeromgeving. Om leerlingen de gelegenheid en de ruimte te geven om te oefenen en fouten te maken worden de eerste 6 weken geen cijfers gegeven, met uitzondering van de kernvakken en het vak Frans, maar werken we met feedback en reflectie op gestelde doelen. Deze periode sluiten we af met het tto-brugklaskamp.

Taalsteun

Als leerlingen eenmaal in een tweetalige klas zitten is, naast het niveau van de Engelse taalvaardigheid, vooral de Bilingual Attitude van belang. Het actief gebruiken van de Engelse taal is een vereiste. Dat betekent dat alle communicatie in het klaslokaal vanaf het eerste moment in principe in de Engelse taal plaatsvindt, maar dat we leerlingen wel de nodige taalsteun en begeleiding bieden bij deze overgang. Die taalsteun heeft in eerste instantie betrekking op het aanleren van vaktaal. Dat doen we onder andere door leerlingen een *personal idiom file* te laten aanleggen, waarin ze (voor hen) lastige woorden en zinnen opnemen.

Actiepunten:

- Doorstroom monitoren, evalueren en zo nodig beleid rond instroom & doorstroom aanpassen
- Het monitoren en analyseren van de instroom en doorstroomgegevens gebeurt jaarlijks door de conrector, deze wordt binnen het kernteam besproken
- In schooljaar 22-23 is een van de actiepunten van het kernteam het bedenken van mogelijke aanpassingen die ervoor zorgen dat meer leerlingen in het TTO blijven.

4. Werving

We besteden in de werving vrij veel aandacht aan het aantrekken van leerlingen voor tweetalig onderwijs. Dat betreft de volgende activiteiten:

- Leerlingen en ouders informeren door middel van een leerlingenbulletin (Schoter xpress en Schoter guide) waarin tweetalig onderwijs aan bod komt en;
- Leerlingen informeren en enthousiasmeren tijdens bezoeken aan basisscholen en;
- Leerlingen en ouders informeren tijdens groep8avonden, een algemene informatieavond, een tto-info avond en de open dagen en;
- Leerlingen gelegenheid geven tot volgen van proeflessen tijdens groep8avonden, tto-info avond en open dagen en;
- Leerlingen voorbereiden op tto-onderwijs door hen verschillende *Be prepared for tto-les* aan te bieden.

Wat betreft de zichtbaarheid van het tto voor ouders en toekomstige leerlingen is het van belang om met regelmaat te communiceren over de activiteiten die we ondernemen en de successen die we behalen. Op gezette tijden benaderen we de journalisten van het Haarlems Dagblad, maar we maken in deze tijden vooral veel gebruik van social media: Facebook, Instagram en LinkedIn.

Het tto is binnen de school behoorlijk zichtbaar: binnen en buiten de klaslokalen is veel Engels te horen. Daarnaast spreken ook de docenten tijdens vergaderingen Engels met elkaar en zijn er veel visuele herkenningspunten. De aulawand is het meest spraakmakende voorbeeld. Die moest natuurlijk voor al onze leerlingen herkenbaar zijn, maar laat duidelijk de ontwikkeling richting wereldburgers zien waar we met het tto expliciet voor staan.

Actiepunten:

- Veel aandacht blijven besteden aan de werving van tto-leerlingen, onder andere door actieve inzet van social media. Dit ligt op dit moment bij de tto-coördinator M. Muller en de docent die de werving voor tto voor haar rekening neemt: J. Bloemsma.
- In het kader van de feedback die we hebben gekregen tijdens de proefvisitatie van de mavo zou ook in de werving de mavo meer een eigen gezicht kunnen krijgen door bijvoorbeeld informatievoorziening over tto naar ouders uit te splitsen in mavo en havo/vwo, specifieke mavo activiteiten en prestaties te benadrukken op social media en aandacht te besteden aan de mogelijkheid van tto mavo tijdens bijvoorbeeld groep 8 avonden.

5. Organisatie

Het aansturen van de onderwijskundige ontwikkeling van de tto-afdeling valt onder de verantwoordelijkheid van een conrector. Op dit moment is dat de conrector vwo. Leerling zaken vallen in principe onder verantwoordelijkheid van de conrectoren en leerlingencoördinatoren van de diverse afdelingen. De conrector en leerlingencoördinator van de brugklassen zijn dus verantwoordelijk voor de leerlingenzaken van de tweetalige brugklassers. De conrector die tto in de portefeuille heeft wordt bijgestaan door een coördinator tto.

De structuur van het tto-team is de afgelopen jaren gewijzigd onder invloed van de sterke groei. Tot en met het schooljaar 2020-2021 was er een tto-team dat wekelijks bij elkaar kwam. Dat bood, zeker in de fase waarin we de tto-afdelingen uitbreidden, veel mogelijkheden om samen projecten te ontwikkelen, activiteiten te organiseren en beleid af te stemmen, maar werkte na verloop van tijd niet meer ideaal.

Om te beginnen stelden we vast dat niet alle beschikbare uren altijd even goed besteed werden en/of konden worden. Daarnaast was er een groeiend aantal docenten dat wel les gaf in het tto, maar geen onderdeel uitmaakte van het team. Die docenten waren daardoor veel minder betrokken bij de vormgeving van het beleid en het onderwijs, waardoor de eenvormigheid en gemeenschappelijkheid onder druk kwamen te staan.

Ook wilden we een stap zetten naar meer gespreide verantwoordelijkheid voor het aansturen van projecten, omdat we én graag optimaal gebruik maken van de capaciteiten van iedereen én we constateerden dat vaak dezelfde mensen aan zet waren.

Tot slot waren de kosten van de bestaande teamstructuur verdedigbaar toen de afdelingen opgebouwd werden, maar stonden zij op den duur niet meer in verhouding tot het aantal leerlingen in de afdeling.

Om de betrokkenheid van alle docenten bij het tto verder te vergroten, de verantwoordelijkheid meer te spreiden en de kosten omlaag te brengen, zijn we dit schooljaar gestart met een duale structuur:

- We hebben verspreid over het schooljaar zes bijeenkomsten voor alle tto-docenten. Tijdens deze bijeenkomsten besteden we aandacht aan: de uniformering van de EIO-projecten, uitwisselen van good practices, CLIL in de lessen, projecten en activiteiten, de organisatie van de reizen, beleidsvorming – en wijziging, informatievoorziening.

- We hebben een kleiner kernteam geformeerd die wekelijks tijd krijgen om bij elkaar te komen en te werken aan vooraf vastgestelde doelen en kernactiviteiten binnen het tto.

Actiepunten:

- Organiseren van informele activiteiten voor tto-docenten om zo de onderlinge betrokkenheid te versterken.
- Evalueren en zo nodig bijstellen van de nieuwe organisatie structuur.

6. Scholing, professionalisering en kwaliteitszorg

Scholing en professionalisering

Juist omdat we enorm hechten aan het bieden van kwalitatief hoogwaardig tweetalig onderwijs, vinden we professionalisering en scholing van het docententeam ontzettend belangrijk. In de bijlage zelfevaluatie is een overzicht te vinden van de docenten die lesgeven in de tweetalige afdeling, de scholing die zij de afgelopen 5 jaar genoten hebben en de scholing die zij het komende jaar op zullen pakken. De wijze waarop de professionalisering van het docententeam vorm krijgt, is gestoeld op onze visie op tweetalig onderwijs, het geven van het goede voorbeeld en het leren van en met elkaar.

Cambridge Advanced & Proficiency

Van alle docenten die lesgeven in het tto verwachten we dat ze aantoonbaar over C1-niveau beschikken als ze starten, of dat ze dat in hun eerste jaar halen. De docenten die hun CAE-certificaat hebben, nodigen we vervolgens uit om een CPE-certificaat te halen of anderszins hun Engelse taalvaardigheid verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld door het volgen van een maintenance course Classroom English. De ondersteuning bij de voorbereiding op het halen van een CAE-certificaat en de cursus Classroom English is binnen de school belegd. Overige scholing op dit terrein wordt van buitenaf georganiseerd en ingekocht.

CLIL

Van alle docenten die lesgeven in het tto verwachten we dat ze geschoold worden in de CLIL-didactiek en dat ze hun vaardigheden op dit vlak onderhouden. In 2017-2018 en 2018-2019, toen we druk bezig waren met de opbouw van het tto in de verschillende afdelingen, zijn veel docenten voor een beginnerscursus of een beginnerscursus en een cursus voor gevorderden naar Engeland geweest. Daarnaast leiden we twee CLIL-coaches op die een beginnerscourse verzorgen voor de starters, individuele coaching bieden en het docententeam begeleiden bij het CLIL-proof maken van lessen en materiaal. Dit schooljaar staat voor een grote groep collega's een training voor gevorderden onder leiding van Rosie Tanner op de agenda. Tot slot bieden we altijd de mogelijkheid aan secties of individuen om per discipline of op aanvraag gericht scholing te volgen en willen we opnieuw subsidie aanvragen, zodat we weer een team docenten in Engeland kunnen laten scholen.

In het kader van leren van en met elkaar, wisselen we tijdens de bijeenkomsten good practices uit. Alle communicatie rond en tijdens deze bijeenkomsten vindt in principe in de Engelse taal plaats. In een volgende fase zouden we het leren van elkaar verder willen versterken door collega's bij elkaar lessen te laten bezoeken.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg valt onder de verantwoordelijkheid van de conrector tweetalig onderwijs. In nauwe samenwerking met de coördinator en de directie zijn de ambities voor de langere termijn vastgesteld en op basis daarvan is dit beleidsplan geschreven. Elk jaar stellen we de ambities voor het schooljaar vast in samenspraak met het team. De thema's waarop die ambities betrekking hebben vormen de rode draad bij de teambijeenkomsten. De voortgang ervan wordt gemonitord door de coördinator en de conrector en jaarlijks geëvalueerd. Bij het formuleren van het beleidsplan en de jaarplannen maken we gebruik van de zelfevaluatie van Nuffic. Evaluatie en bijstelling van de plannen vallen onder verantwoordelijkheid van de conrector.

Er zijn klankbordgroepen voor ouders en leerlingen, zodat zij mee kunnen denken over de ontwikkeling en de kwaliteit van het tweetalig onderwijs. Deze klankbordgroepen vinden twee keer per jaar plaats. Naar aanleiding van de uitkomsten van de proefvisitatie van de mavo, zullen we daarnaast een ouder- en leerling enquête specifiek voor tto uitzetten via kwaliteitsscholen.

Actiepunten:

- Aanvragen van subsidie voor een CLIL-scholing in Engeland. Dit kan pas nadat we succesvol de speciale status bij Erasmus+ hebben aangevraagd. De aanvraag daartoe is inmiddels gedaan en de subsidie is toegekend.

7. Budget en facilitering

De tto-afdeling beschikt over een eigen begroting en budget. Ouders van leerlingen in de onderbouw van het tto betalen op dit moment €410,-. In klas 3 is de bijdrage ook €410 en in klas 4 €60.

Van die bedragen betalen we alle excursies en buitenlandse reizen in de onderbouw en ook specifieke tto-activiteiten, lesmateriaal, native speakers en lidmaatschap van Nuffic.

In de bovenbouw komen de kosten voor het FCE in de 4^e klas nog bovenop de genoemde € 60.

Naast een eigen begroting kent het tto-team ook een eigen taakruimte en facilitering. Voor alle leden van het team is het overleg gefaciliteerd en daarnaast is er extra ruimte voor specifieke taken, zoals: de organisatie van en begeleiding bij reizen, ondersteuning bij de Cambridge lessen, deelname en voorzitten van de diverse projectgroepen, de CLIL-coaching en het coördineren van de afdelingen.

Ook wij hebben natuurlijk te maken met de regelgeving rondom de ouderbijdrage. Uitgangspunt is altijd geweest dat we menen dat tto-onderwijs voor iedereen mogelijk moet zijn. In de vrijwillige ouderbijdrage is daarom een klein bedrag gereserveerd voor leerlingen die wel graag tto-onderwijs willen volgen, maar waarvan de ouders dat niet kunnen of willen betalen. Op dit moment lukt het ons nog goed om het tto-programma aan te bieden zoals wij dat graag willen, maar als teveel ouders aangeven de bijdrage niet te willen of kunnen betalen, zullen we ons beleid en programma moeten herzien.

De begroting en de facilitering van het team zijn op orde. Het is vooral zaak om deze consequent tegen het licht te houden en aan te passen aan de veranderende omstandigheden.

8. Verklarende woordenlijst

Bilingual Attitude	De mate waarin leerlingen de Engelse taal gebruiken wordt beoordeeld voor wat betreft: interactie met de docent, vragen en antwoorden en interactie met medeleerlingen
Cambridge CAE	Het Cambridge Certificate in Advanced English is een examen voor gevorderde studenten Engels. Het vertegenwoordigt het C1-niveau van de Cambridge examenreeks
Cambridge CPE	Het Cambridge Certificate of Proficiency vertegenwoordigt het C2-niveau van de Cambridge examenreeks. Dat is het hoogste niveau
Cambridge FCE	Het Cambridge First Certificate in English is een examen voor bovengemiddelde studenten Engels. Het vertegenwoordigt het B2-niveau van de Cambridge examenreeks
Cambridge Global Perspectives AS & A level	Cambridge International AS & A Level Global Perspectives & Research bevordert kritisch en analytisch denken, waarbij leerlingen verschillende onderzoeksmethoden gebruiken en global issues vanuit meerdere perspectieven bekijken. Leerlingen onderzoeken en oordelen over kwesties op wereldschaal die relevant zijn voor hun eigen leven Het niveau van de <i>A-level</i> examens is vergelijkbaar met dat van de vwo-examens. Als alternatief voor de <i>A-Levels</i> kan men ook <i>A/S levels</i> behalen, het <i>advanced subsidiary level</i> . De studiebelasting is ongeveer de helft van die van de <i>A-Levels</i> en het niveau van de <i>A/S</i> examens is lager.
Cambridge Lower Secondary Checkpoint English	Diagnostische toets waarmee het niveau van het Engels voor diverse vaardigheden wordt vastgesteld en waarmee voor diverse vaardigheden wordt aangetoond dat leerlingen het juiste niveau hebben (B1 of B2)
CFER	Common European Framework of Reference for Languages Dit 'Referentiekader' geeft indicaties voor de 'Europese competenties' van leerlingen tussen de 12 en 19 jaar oud. De bedoeling van het CEFR is om een brug te vormen tussen de competenties en de schoolpraktijk. Elos scholen erkennen het denkbeeld van 'Europese staatsburgerschap' en hun taak om leerlingen voor te bereiden op studie en werk in Europa. Dit wordt gedaan door 'Europese en Internationale Oriëntatie' (EIO) in lesplannen en culturele- en uitwisselingsprogramma's aan te bieden
CLIL	Content Language Integrated Learning. Taalgericht vakonderwijs dat gekenmerkt wordt door de gelijktijdige opbouw van taalvaardigheid en vakkennis, terwijl de leerlingen een actieve rol hebben en de vaktaal spreken en schrijven.
EIO	Europese en Internationale Oriëntatie. Er is veel aandacht voor internationale thema's en samenwerking met buitenlandse leerlingen. EIO-activiteiten kunnen plaatsvinden binnen lessen, maar vinden ook buiten de normale lessen plaats.

	Het kan gaan om projecten (binnen of buiten de reguliere lessen) of om excursies en reizen. Op Het Schoter wordt EIO in de onderbouw ook als apart vak aangeboden.
ERK	<p>Het Europees Referentie Kader beschrijft wat je in een vreemde taal precies moet kunnen om aan te tonen dat je deze taal op een bepaald niveau beheerst. Het ERK onderscheidt zes niveaus, die je in het volgende schema kunt samenvatten:</p> <p>A1 is het laagste niveau, C2 is het niveau van de 'near native speaker' met een academisch denkniveau. Deze niveaus kun je voor alle talen gebruiken en betekenen in alle landen hetzelfde.</p> <p>Het ERK onderscheidt vijf taalvaardigheden: <i>lezen, luisteren, gesprekken voeren, spreken en schrijven</i>.</p>
IB Language & Literature A & Language B	<p>Het International Baccalaureate (IB) is een internationale instantie die onder andere het International Baccalaureate Diploma Programme, een pre-universitaire opleiding van twee jaar bedoeld voor de leeftijd van 16 tot 19 jaar, verzorgt.</p> <p>Op het vwo neem je deel aan het <i>International Baccalaureate Language and Literature A</i>. In dit programma is er onder andere aandacht voor literatuur, tekstanalyse en academisch schrijven.</p> <p>In de bovenbouw van de tweetalige havo neem je deel aan het zogenaamde <i>International Baccalaureate Language B</i>. In het IB-programma, dat gecombineerd is met het vak Engels, is er onder andere aandacht voor taalontwikkeling, tekstbegrip, tekstanalyse en schrijfvaardigheid.</p>
Junior College	Een tto juniorschool voldoet aan de Standaard van Nuffic en is officieel gecertificeerd om leerlingen aan het eind van de onderbouw een tto junior certificaat te overhandigen.
Nuffic	Nuffic staat voor: Netherlands Universities Foundation for International Cooperation en is de Nederlandse organisatie voor internationalisering in het onderwijs.

